

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

والنتین کاتاسانوف* - (Valentin Katasonov)

برگردان از: ا. م. شیری

۰۵ جون ۲۰۱۵

امریکا روی مین انفجار تأخیری بانکها

از سال ۲۰۰۹ همه بانکهای بزرگ ایالات متحده امریکا به طور اجباری به دادن امتحان تحت عنوان آزمون تشنج ملزم شدند. توانائی مقابله بانکها با تغییر ناگهانی اوضاع اقتصادی و مالی مورد آزمایش قرار می گیرد. به عبارت ساده تر، قابلیت بقاء در صورت شروع بحران مالی در امریکا، همانند آنچه که در سالهای ۲۰۰۷-۲۰۰۹ اتفاق افتاد، برآورد می شود.

اکثریت بانکهای امریکائی در طول تمام سالهای آزمون هر چند با دشواری اما ارزیابی مثبت نشان دادند. برخی بانکها مجبور شدند امتحان تجدیدی بدهند. تنظیم کنندگان مالی، مقدم بر همه، نظام فدرال رزرو امریکا جزو هیأت ممتحنه بود. آزمون شدگان بانکهای بزرگی هستند که در مورد آنها می گویند بزرگ تر از آن هستند که رفوزه شوند. بدین معنی که مقدار و کمیت ارتباطات این بانکها به حدی زیاد است که ورشکستگی آنها پیامدهای فاجعه باری برای کل اقتصاد در پی خواهد داشت.

جدول شماره ۱:

دارائی بزرگترین بانکهای امریکا (۱۵ سپتمبر سال ۲۰۱۴)

بانکها مجموع- دارائی ها

جی پی مورگان چیس- ۵۲۷/۰۰. ۲ تریلیون دالر

بانک امریکا- ۱۲۳/۶۱. ۲ تریلیون دالر

ولز فارگو- ۶۳۶/۸۶. ۱ تریلیون دالر

سیتی گروپ- ۸۸۲/۸۵. ۱ تریلیون دالر

گلدمن ساکس- ۸۶۸/۹۳. ۸۶۸ میلیارد دالر

مورگان استنلی- ۸۱۴/۵۱. ۸۱۴ میلیارد دالر

همانطور که از جدول ۱ پیداست، کل دارائی «شش بانک بزرگ» امریکا تا ۳۰ سپتمبر ۲۰۱۴، دقیقاً ۹ تریلیون و ۸۵۰ میلیارد دالر بود. مجموع دارائی همه نظام بانکی در آن هنگام شامل ۱۵ تریلیون و ۳۵۰ میلیارد دالر بود. به سخن دقیقتر، دو سوم دارائی همه نظام بانکی امریکابه شش بانک بزرگ تعلق دارد.

اگر دارائی شش بانک دیگر امریکا-بانکروپ امریکا (۳۹۰ میلیارد دالر)، بانک نیویورک مولن (۳۹۰ میلیارد دالر)، پی ان سی فاینشئال سرویس گروپ (۳۳۰ میلیارد دالر)، کاپیتال وان (۳۰۰ میلیارد دالر)، اچ اس بی سی نورث

امریکا هولدینگ (۲۸۰ میلیارد دلار)، استیت استریت کورپوریشن (۲۷۰ میلیارد دلار) را با کل دارایی «شش بانک بزرگ» جمع بزنیم، می بینیم که دارایی «یک دوجین بزرگ»، برابر است با ۱۱ تریلیون و ۸۱۰ میلیارد دلار یا ۷۶ و ۸ دهم درصد مجموع دارایی نظام بانکی امریکا. نمودار دارایی بانکهای خارج از لیست «۲۰ بزرگ» به طور چشمگیری پایین می افتد. مثلاً، دارایی بانک سینووس فاینشئال کورپوریشن که در ردیف ۵۰ لیست بانکهای امریکا قرار دارد، ۲۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار است. یعنی دارایی آن تقریباً به اندازه نصف دارایی بانک جی پی مورگان چیس می باشد.

در ضمن، تا آغاز سال ۲۰۱۴ تعداد ۶۹۸۱ بانک در امریکا وجود داشت. چنین مستفاد می شود، که در متن «شش بزرگ» و «دوجین بزرگ» شمار زیاد بانکها چندان بزرگ جلب توجه نمی کند. نهنگان کسب و کار بانک در وال استریت همه ساله بانکهای کوچک، متوسط و حتی نسبتاً بزرگ را به تدریج جذب می کنند. نظام فدرال رزرو امریکا از سال ۱۹۳۴ شمار بانکهای امریکا را زیر نظر دارد. در بالاترین حد رشد در اواسط آن سالها تعداد بانکها بیش از ۱۸ هزار واحد برآورد می شد. در مدت سه دهه اخیر بیش از ۱۱ هزار بانک تعطیل گردید. تعداد آنها در سال ۲۰۱۳ برای اولین بار تا ۷ هزار واحد کاهش یافت و به کمتر از سال ۱۹۳۴ رسید. بحران مالی سالهای ۲۰۰۷-۲۰۰۹ که در آن هنگام اکثریت بانکهای با دارایی کمتر از ۱۰۰ میلیون دلار از بازار خارج شدند، نقش خود را در پاکسازی بانکهای امریکا ایفاء کرد.

در نگاه تنظیم کنندگان مالی فقط بزرگترین بانکهای امریکا جذاب هستند. هر سال از ۲۰-۳۰ بانک آزمون تشنج به عمل می آید. نمودار کفایت سرمایه اصل اساسی برای قبولی در امتحان به حساب می آید. بانکها باید سرمایه خاص خود را به صورت وجه نقد در اختیار داشته باشند تا بتوانند در شرایط اضطراری به تعهدات خود (تعهد در مقابل مشتریان دارای حساب سپرده، بانکهای بستانکار و غیره) عمل نمایند. بانکها خلاف کمپانی های مرتبط با بخشهای دیگر اقتصاد، مجازند بدون انجام کامل تعهدات خود فعالیت کنند. اما راز ماندگاری آنها در این خلاصه می شود، که در لحظات بحرانی بانکها، بانک مرکزی -بالاترین نهاد بستانکار، و دولت که در قبال وام بانکها مسئول است یا بانکهایی که سرمایه خود را افزایش داده باشند، برای نجات بانکهای در حال غرق شدن وارد عمل می شوند. در دوره بحران مالی نظام بانکی امریکا در سالهای ۲۰۰۷-۲۰۰۹، طبق برآوردهای مختلف، از ۱ تا ۲ تریلیون دلار پول بودجه به بانکها تزریق گردید. علی رغم چنین تزریق سخاوتمندانه، نجات همه بانکها ممکن نشد. غول بانکی «لمن برادرز» بزرگترین میزان ضرر و زیان را در آن دوره متحمل گردید. در ضمن، نمودار کفایت سرمایه برخی بانکهای وال استریت (سیتی گروپ، مورگان استنلی و غیره) در آستانه بحران مالی در حوالی ۴ درصد بود.

اما این نمودار پس از بحران چگونه بود؟ نتیجه آزمون تشنج از «شش بانک بزرگ» امریکا در سال ۲۰۱۴ چنین است: ولس فارگو -۸ و ۲ دهم درصد؛ سیتی گروپ -۷ و ۲ دهم درصد؛ گلدمن ساکس -۶ و ۹ دهم درصد؛ جی پی مورگان -۶ و ۳ دهم درصد؛ مورگان استنلی -۶ و ۱ دهم درصد؛ بانک امریکا -۵ و ۹ دهم درصد.

در سال ۲۰۱۵ در مقایسه با سال قبل هیچ تغییر جدی روی نداد. کفایت سرمایه جی پی مورگان -۶ و ۵ دهم درصد؛ گلدمن ساکس -۶ و ۳ دهم درصد؛ مورگان استنلی -۶ و ۲ دهم درصد و الی آخر برآورد شده است. از میان بانکهای بزرگ دهک اول، بهترین نتیجه را بانک نیویورک مولن با ۱۲ و ۶ دهم درصد نشان داد. اهمیت آن نمودار در نظام بانکی امریکا در مجموع، طبق ارزیابی کارشناسانه، در سطح ۵ درصد قرار دارد. این میزان حداقل قابل قبول برای بانکهای پذیرفته شده در آزمون محسوب می شود. یعنی، ثبات بانکهای امریکائی به هیچ وجه رضایت بخش نیست.

از بانکهای اروپا نیز آزمون تشنج به عمل می آید، اما در آنجا الزامات آزمون سختگیرانه تر از امریکا است. برخی بانکهای اروپائی در متن نهادهای مالی امریکا بسیار برجسته به نظر می آیند. مثلاً، ضریب کفایت سرمایه بانک المان برابر ۳۴ و ۷ دهم درصد است.

بانک فدرال رزرو امریکا به طور آشکار اذعان دارد که چهار بانک پیشرو وال استریت در سال ۲۰۱۵ با دشواری امتحان دادند. این بانکها عبارتند از گلدمن ساکس، جی پی مورگان، مورگان استنلی و سیتی گروپ آی ان سی. برای بانکهای مذکور شرط و شروط تعیین شده و اجرای طرحهای مالی و سرمایه گذاری توسط آنها محدود گردیده است. در خصوص پرداخت سود نقدی سهامداران محدودیت جدی اعمال خواهد شد. علاوه بر آن، برای بانکهایی که مشکل دارند، محدودیتهایی در زمینه خرید سهام خود در نظر گرفته شده است (چنین معاملاتی، همانطور که واضح است، یکی از روشهای افزایش سرمایه بازاری بانکها بحساب می آید).

مدیر کل بانک سیتی گروپ حتی از ارزیابی رضایتبخش اما مشروط خرسند است، زیرا، دو بار مردودی این بانک در امتحان، در اعتبار و سرمایه بازار آن تأثیر منفی گذاشت، و موجب شد تا پرداخت سودهای نقدی به آینده موکول شود. امسال بانک فدرال رزرو امریکا دو زیرمجموعه بانکهای اروپائی - دویچه بانک آ. جی. (بانک المان) و بانک سانتاندر اس. آ. مورد آزمون قرار داد و هر دو نمره «مردودی» گرفتند. برخی از کارشناسان این «مردودی» را مغرضانه و شکل خاصی از حمایت از تولید داخلی می نامند. بانکهای اروپائی از قبیل **بانک کردیت سویس، بارکلیس و یو. بی. سی.** اس. طرح ارسال زیر مجموعه های خود به آزمون سالانه زیر نظر بانک فدرال رزرو امریکا را اعلام کردند، اما مردودی بانکهای اروپائی در این آزمون آنها را به اندیشیدن وادار نمود.

بانکهای وال استریت بهای آن عدم کنترولی را می پردازند، که از آغاز سالهای ۱۹۸۰ تا بحران سالهای ۲۰۰۷ - ۲۰۰۹ در بخش مالی امریکا وجود داشت. فرایند «مقررات زدائی» از بخش بانکی در دروره ریاست جمهوری رونالد ریگان آغاز گردید. من جمله، محدودیتهای در خصوص نرخ بهره عملیات سپرده بانکی لغو شد. سال ۱۹۹۹، هنگامی که عملاً قانون **گلاس - استیگل**، یکی از اولین قوانین بانکی مصوب دوره ریاست جمهوری فرانکلین روزولت در سال ۱۹۳۳ لغو شد، به نقطه عطف مهمی بدل گردید. او با تقسیم اکید بانکها به تجاری و سرمایه گذاری، موجب مهار سوداگری بانکداران در بازارهای مالی گردید که می توانستند سپرده های مشتریان را به مخاطره اندازند. آخرین اقدام قاطع «مقررات زدائی» از فعالیتهای بانکی در دوره جرج بوش پسر روی داد. کمیته اوراق بهادار و بورس امریکا در سال ۲۰۰۴ به بانکهای سرمایه گذاری اجازه داد برای خرید اوراق بهادار بی هیچ محدودیتی وام دهند (مشابه همین تصمیم در سال ۱۹۲۹ باعث شکست بورس گردید). با آغاز دمیدن در «بادکنک» بازار اوراق که پشتوانه وامهای مسکن هم هستند، به بانکها اجازه ندادند از این حقوق استفاده نمایند.

امروزه بانکهای وال استریت در میان چکش و سندان قرار گرفته اند. از یک سو، سهامداران خواستار پرداخت سودهای سخاوتمندانه و افزایش سرمایه بازاری بانکها هستند، یعنی قیمت سهام، و مدیران کل از آن ناخرسندند، که پادشاهای آنها را بعد از بحران شدیداً قطع کردند. از سوی دیگر، تنظیم کنندگان مالی سعی می کنند زیاده خواهی های حریصانه سهامداران و مدیران را متوقف سازند. امریکائی ها هنوز خاطره بحران مالی سالهای ۲۰۰۷ - ۲۰۰۹ را فراموش نکرده اند. تنظیم کنندگان مالی توصیه مشخصی می کنند. بنا بر نتایج حاصل از امتحان سال گذشته، توصیه اکید شده که بانک مورگان استنلی سرمایه خصوصی خود را به ۱۳ میلیارد و ۶۶۰ میلیون دلار، گلدمن ساکس به ۹ میلیارد و ۴۶۰ میلیون دلار، جی پی مورگان چیس به ۸ میلیارد و ۳۸۰ میلیون دلار افزایش دهند.

نظام بانکی امریکا تشنج داخلی شدیدی را تجربه می کند. نتایج آزمون تشنج نشان می دهد، که امریکا روی مین انفجار تأخیری تحت عنوان «نظام بانکی امریکا» به حیات خود ادامه می دهد و این مین دیر یا زود منفجر خواهد شد. به

عقیده اقتصاددان ارشد سابق صندوق بین المللی پول، **سایمون جونسون**، سطح پائین سرمایه خصوصی بانکها در جمع با عدم قدرت مانور تنظیم کنندگان مالی، خطر جدی برای اقتصاد امریکا به وجود آورده است. سایمون جونسون می گوید: «اوضاع اقتصادی امروز در امریکا حادثه ای را یادآوری می کند، که به بحران مالی ختم شد. ما این فلم را دیده ایم و آن پایان بدی داشت. این بار شیخ هیجان انگیزتری را خواهیم دید».

*پروفسور، دکتر علوم اقتصاد، مدیر مرکز پژوهشهای اقتصادی روسیه به نام «سرگنی فیودوریچ شاراپوف»

<http://www.fondsk.ru/news/2015/05/19/amerika-na-bankovskoj-mine-zamedlennogo-dejstvija-33431.html>

۱۴ خرداد - جوزا ۱۳۹۴